

ภาษาไทย...ใช้อย่างไรให้ถูกใจและถูกต้อง

อ.เจริญเนตร แสงดวงแข

กระแสการใช้ภาษาไทยของวัยรุ่นสมัยใหม่อาจโดนวิพากษ์วิจารณ์ในหลายๆ กระแส ทั้งการใช้ภาษาไทยในรูปแบบของการเขียน และการพูด แต่หากมองด้วยใจที่คิดไปตัดพร้อมหมุนตามโลกสมัยใหม่แล้ว การใช้ภาษาไทยอาจครอบงำอยู่ภายใต้นิยามบนพื้นฐาน “ความเหมาะสม” ก็น่าจะเป็นเพียงพอ

ภาษาไทย มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง โดยหากเราลองมองย้อนกลับไป จะพบว่า ตัวอักษรบางตัวในภาษาไทยเริ่มมีการใช้น้อยลงจนเกือบจะเลือนหาย เช่น ข ค ที่ปรากฏในคำเก่าแก่แก่บางคำ หรือคำที่เรามักท่องจนขึ้นใจว่า ขอ ขวดของเรา คอ คนชิงชัง เป็นต้น (ดูเพิ่มเติมในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานนะคะ) ซึ่งคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ มักไม่ค่อยคุ้นตา และแม้แต่หากจะให้ลองหาตัวอักษรทั้ง 2 ตัว บนแป้นคีย์บอร์ดของเครื่องคอมพิวเตอร์หลายคนอาจจะทำหน้างงๆ แล้วถามตัวเองว่า ไปแอบอยู่ไหน ทำไมเราถึงมองไม่เห็น เคียงเคียงไม่ผลิดไ้วบนแป้นคีย์บอร์ดแน่ๆ ทั้งๆ ที่ตัวอักษรทั้ง ข และ ค อยู่ใกล้แค่ปลายตามอง (ไปทางขวาหน่อย) ตัวอักษรดังกล่าวก็จะปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด (ใครจะรู้อีกว่าเจ้าตัวอักษร ข และ ค ปรากฏด้วยตัวอักษรขนาดไม่ใช่เล็กๆ อยู่ได้ backspace และบนปุ่ม enter นั้นเอง) แค่นี้ก็พอจะเห็นหรือตัวอักษรบางตัวซึ่งถือเป็นองค์ประกอบย่อยของการประกอบคำยังมีการเปลี่ยนแปลงนับประสาอะไรกับคำหลากหลายที่พร้อมจะแปรเปลี่ยนตามความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่ง (โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่) ใช่มั้ยคะ?

พอแตะไปถึงคนรุ่นใหม่ ก็ไม่พลาดที่จะต้องเชื่อมโยงไปถึงเรื่องของเทคโนโลยี ที่เป็นเหมือนของคู่กัน คิดหนีบอย่างแยกไม่ออก (ซึ่งที่ว่าคิดหนีบในที่นี้ ก็คงจะหมายถึงคนรุ่นใหม่ติดเทคโนโลยี จนบางคนเหมือนเอากรุ่นพิเศษไปแปะไว้ ไม่ยอมให้ตัวไกลจากหน้าจอคอมพิวเตอร์) สำหรับเทคโนโลยีก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ส่งผลให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมของคนรุ่นใหม่ จนบางครั้งหลายคนมักให้นิยามว่า เทคโนโลยีหรือสื่อใหม่มีส่วนส่งเสริมให้ภาษาไทยวิบัติ (ซึ่งบางครั้งก็รู้สึกว่ามีระดับของความรุนแรงสูงไปหน่อย) จากการสอบถามคนรุ่นใหม่ถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาของวัยรุ่น (โดยเฉพาะสอบถามนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ ผู้ซึ่งเป็นมิตรอันซิดิใกล้กับเทคโนโลยี และสื่อใหม่อย่าง Facebook และ MSN) พบว่าสาเหตุที่ต้องเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาไทยในสื่อออนไลน์ก็เนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ คือ

- ใช้คำใหม่ๆ แล้วสั้นดี เข้าใจง่าย (สำหรับคนวัยเดียวกัน) เช่น alert หมายถึง แปลกใจ (ซึ่งหากเป็นคนต่างวัยก็อาจจะมองว่า แปลกดี)

- วัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบสร้างสรรค์ เลยแสดงออกในเรื่องของการสร้างสรรค์คำร่วมด้วย (ซะงั้น) เช่น คำว่า จิบิ จิบิ ฮุอิ ฮุอิ บ๊ะ บ๊ะ เก้ เก้ (ออกแนวการรู้จักใช้คำซ้ำ มีลูกเล่นไม่น้อยทีเดียวนะนั่น)
- เป็นภาษาง่ายๆ ไม่เยอะ พิมพ์ด้วยอักษรน้อยตัว เช่น เซ (ซึ่งหมายถึง โอเค เห็นด้วย หรือ ยอมตกลงตามนั้น)
- ไม่อยากยกนิ้วพิมพ์หลายขั้นตอน (ขื่อนี้ก็ออกแนวขี้เกียจเล็กน้อย) เช่น คำว่า ผู้หญิง พิมพ์เป็นผุหญิง ถ้าพิมพ์คำว่า ใช่หรือไม่ จะยาวไปหน่อย พิมพ์ ซิมิ เลยดีกว่า สั้นดี แถมง่ายด้วย

หลากหลายเหตุผลของคนรุ่นใหม่ ในฐานะผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทย แอบมีความรู้สึกที่ว่าแต่ละเหตุผลก็ซุกซ่อนความน่ารำกอยู่มีใช่น้อย (เค้าถึงว่า ช่างหาเหตุผลมาสนับสนุนให้ดูดี มีสาระ) แต่หากจะให้ตัดสินว่าการใช้ภาษาไทยในลักษณะดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ คงจะฟันธง (แบบหมอลักษณ์) ว่าผิดทั้งร้อย หรือถูกทั้งหมดคงไม่ได้ เพราะการใช้ภาษาไทยขึ้นอยู่กับ “ความเหมาะสม” หรือที่คนไทยรู้จักกันดีในคำว่า “กาลเทศะ” เป็นสำคัญ

กาละ คือ การรู้เวลา ส่วนเทศะ คือ การรู้สถานที่ (ซึ่งมีความหมายแฝงอยู่ในที่ว่า หมายถึง ควรหรือไม่ควร) นั่นหมายความว่า เวลาเราจะเลือกใช้ภาษาในการสื่อสาร เราจะต้องรู้ว่ากำลังสื่อสารกับใคร สถานที่ใด และขอเพิ่มอีกหน่อยว่า ในโอกาสไหน ถ้าหากคุยกับเพื่อนๆ บนสื่อออนไลน์ การใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่แปลงร่างแล้วก็คงไม่ใช่เรื่องแปลกหรือเรื่องผิด แต่หากคุยกับผู้ใหญ่หรือคนที่ไม่ได้อยู่ในแวดวงภาษาดังกล่าวก็ควรจะใช้ภาษาอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นภาษาที่ขยับเข้าใกล้กับความเป็นทางการมากขึ้น เพราะการเลือกใช้ภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสมถือเป็นการให้เกียรติคู่สื่อสารในลักษณะหนึ่ง

ดังนั้น หากผู้อ่านคนใดที่ยังดำรงตนอยู่ในฐานะคนรุ่นใหม่ ก็ลองสมมุติตัวเองว่า ถูกระจกอยู่หนึ่งใบ (มือขวา หรือซ้ายก็ได้ละ) และลองสะท้อนภาพการใช้ภาษาของตนเองว่า ภาษาที่ใช้อยู่ทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน ใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม คู่ควรกับกาลเทศะแล้วหรือไม่ หากใครตอบว่าใช่ ก็ปรบมือให้ตัวเองได้เลยละ เพราะนั่นหมายความว่า คุณคือคนรุ่นใหม่ที่ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง เหมาะสม ส่วนใครที่ยังงงๆ ก็ขมวดขมกกันอยู่ ก็ลองปรับเรื่องการใช้ภาษาของตัวเองใหม่ ท่องไว้...ท่องไว้ในใจว่า เราจะปรับตัวเองใหม่ เราจะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เราจะใช้ภาษาไทยให้เหมาะสม เราจะใช้ภาษาไทยอย่างรู้กาลเทศะ (ท่องแล้ว ต้องทำด้วยนะละ) เพียงแค่นี้ อีกไม่นานก็จะกลายเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีสายสะพายติดป้ายว่าคุณคือคนรุ่นใหม่ที่ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม....ดูเก้และเท่ห้มากๆ เลยนะละ ^__^